

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en
Voedselkwaliteit
Mevrouw G. Verburg
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Bilthoven, 21 september 2010

Ons kenmerk : FB/09.053
Betreft : Rapport "Kansen voor decentraal aalbeheer"

Geachte mevrouw Verburg,

Met deze brief wil Sportvisserij Nederland haar reactie geven op het onlangs gepubliceerde rapport "Kansen voor decentraal aalbeheer".

In opdracht van u is een onderzoek gepleegd naar de mogelijkheid van decentraal aalbeheer, welke minimaal eenzelfde resultaat beoogt als de jaarlijkse sluiting van de aalvisserij gedurende de periode van september t/m november.

Decentraal aalbeheer is op basis van de huidige Nederlandse glasaalintrek en de Europese beschikbaarheid van glasaal niet mogelijk

Decentraal aalbeheer gaat uit van een sterk gereguleerde visserij op zowel de rode aal als de schieraal. Echter, het uitgangspunt voor alle berekeningen en de te nemen maatregelen betreffende decentraal aalbeheer, zo lezen wij, zijn gebaseerd op de intrek dan wel beschikbaarheid van glasaal.

In maart 2009 heeft de commissie Eijsackers in haar rapport op blz. 13 aangegeven dat de huidige Nederlandse glasaalintrek geen visserijdruk meer toelaat. Ook in het rapport "Kansen voor decentraal aalbeheer" wordt nota bene op pagina 8 verwoord dat de huidige intrek van glasaal in Nederland dusdanig laag is dat een duurzame visserij op basis van de glasaalintrek niet realistisch is en dat daarnaast het aanbod uit andere landen van glasaal en pootaal om uit te zetten zeer beperkt is. De Franse glasaalintrek is in een jaar tijd bijna gehalveerd en de huidige vangst aan glasaal is zelfs in het gunstigste geval tenminste een factor 10 lager dan de biomassa aan glasaal die nodig is om te voorzien in de behoefte aan uitzetmateriaal van alle Europese lidstaten zoals weergegeven in nationale aalbeheerplannen. Gebiedseigen glasaal en pootaal is helemaal nauwelijks beschikbaar.

Decentraal aalbeheer vergroot het risico op het uitsterven van de aal

Op pagina 14 van het onderhavige rapport wordt uitgegaan van 40% uittrek schieraal van de huidige biomassa in plaats van de door de EU vereiste 40% van een ongestoorde biomassa. Tevens wordt uitgegaan van het toelaten van een visserijdruk. Volgens de auteurs van het rapport zullen deze twee uitgangspunten leiden tot een langere periode die nodig is voor aalherstel. Hiermee zou Nederland het EU voorzorgsprincipe verlaten. Naarmate je herstelmaatregelen uitstelt, neemt het risico op uitsterven navenant toe. Met de voorgestelde methodiek van decentraal aalbeheer kun je eigenlijk altijd, ook bij een ernstig bedreigde aalstand, 60 % van je bestand blijven wegvangen.

Dit is onacceptabel als men bedenkt dat aalherstel zonder visserijdruk al vele generaties gaat duren, de aal als 'ernstig bedreigd' op de rode lijst van de IUCN staat en de internationale wetenschap al jaren pleit voor een vangstverbod.

Effect drie maanden vangstverbod kleiner dan verwacht

Het rapport meldt op pagina 27 dat de huidige gesloten tijd in de praktijk zal resulteren in een intensievere visserij op rode aal. Dientengevolge is het netto effect van de gesloten tijd op termijn kleiner dan dat op basis van de vangstgegevens over de periode van 1 september tot 1 december mag worden verwacht. Het effect van de gesloten tijd is waarschijnlijk dus lager dan dat met de maatregel werd beoogd. Dit was te verwachten en vereist dus eerder verdergaande maatregelen!

Bij het decentraal aalbeheer wordt uitgegaan van tal van veronderstellingen. Niet concreet wordt gemaakt welke méér bijdrage het decentraal aalbeheer levert aan het herstel van de aalstand. Als met decentraal aalbeheer meer aal kan ontsnappen naar zee in casu minder kan worden gevangen, is het ons onduidelijk hoe hierdoor de Nederlandse aalvisserij minder zwaar zou worden getroffen dan door de gesloten tijd. Te meer gezien alle noodzakelijke inspanningen en randvoorwaarden van onderzoek, regulering, toezicht en handhaving en de hiermee gepaard gaande kosten. Derhalve biedt decentraal aalbeheer ons inziens geen perspectief voor de beroepsbinnenvisserij.

Decentraal aalbeheer is geen optie

Op grond van het rapport is Sportvisserij Nederland van mening dat in de huidige situatie decentraal aalbeheer ecologisch onverantwoord en economisch onrendabel is. Dit beheer zal thans alleen maar leiden tot kostbare onderzoeken, nog meer overheidsbijdragen aan de beroepsbinnenvisserij en velerlei tijdrovend overleg in begeleidingscommissies met een eindresultaat waar niemand beter van wordt en uiteindelijk de aal de dupe van is.

De beschikbare tijd en middelen kunnen beter worden ingezet voor:

- Totale exploitatiestop van glasaal, rode aal en schieraal;
- Geleidelijke afbouw van de visserij op aal binnen vier jaar en zoeken naar alternatieven voor de sector;
- Gebruik van stroomgebiedseigen glasaal alleen ten behoeve van herstelprogramma's;
- Uitzetprogramma's van gebiedseigen jonge aal in kansrijke gebieden waar onbelemmerde uittrek naar zee mogelijk is;
- Opheffen van migratiebelemmeringen en terugdringen van de mortaliteit bij waterkrachtcentrales en gemalen;
- Het schoonmaken en baggeren van vervuilde waterbodems;
- Herstel van de habitat van de aal;
- Verder onderzoek en monitoring van aalbestanden op het gebied van ziekten, migratiemogelijkheden, populatieopbouw en kunstmatige voortplanting.

Gelet op bovenstaande pleiten wij er voor om de plannen betreffende decentraal aalbeheer te staken (N.B. Het verbaast ons dat er nu al direct een pilot is gestart).

Wij zullen derhalve met ingang van heden geen medewerking meer verlenen aan de verdere uitvoering van het project. Uiteraard zijn wij bereid onze visie ten aanzien van aalherstel nader aan u toe te lichten.

Hoogachtend,

Ir. J.J.A. Bongers
Directeur

cc. - Tweede Kamer c/a LNV
- Projectgroep aalherstel 2009